

ממתק ליל שבת

זמני השבת
יחסי תל-אביב חיפה באר-שבע
כניסת השבת 6:36 6:51 6:43 6:53
אחרי השבת 7:48 7:50 7:51 7:50

נהנים עם איצי

לפדנו בפתה שפריים לתקע עד שהפנים נהיים אדמים, ואני רוצה לבדק אם אני פצליח...

נקי מאשמה

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם -
67' ש

תקציר: הרב שמואל, הידוע בקל וילנה בלמדנותו ונשור, פגעניק לר' יוסל הלואה גדולה פקפת אפילו חסדים שלו. בתאריך הפסקם, פחזיר ר' יוסל את חובו, אך הרב שמואל אינו זוכר זאת ומעטפת הקסף מסתרת בין דפי הגפרא... רק לאחר שבדין תורה מתבקש ר' יוסל להחזיר את הקסף, ובשיתוף גדולה, פגלה הרב שמואל באקראי את הפעטה...

הצביע על חברו מונבז, "העמדנו תחת משמר, כאלו שאנחנו אשמים... וגם עכשו, כשצריך למצא למלך איש שעשוי להכעיסו, הוא שלח לקרא לנו, במקום היהודות שהוא הוא האיש המתאים..."

תקציר: אספסינוס חלוץ הנעל ממתיק בקצר רוח למישהו שירגז אותו כהגן, כי אז, יצליח לנעל את נעלו...

88 צדיק מצרה נחלץ

ברגע זה הורם כנף האהל בהפתעה. שני הנערים התרוממו מרבעם והתיצבו באמץ מול אספסינוס. "שמענו כי חפשת אותנו, המלך!", פתח גרעון בקול צלול, למרות שאת לבו פנימה לפתה אימה, "רצית למצא מישהו שירגז אותך..."

המלך הביט בהם בתדהמה. מהיכן צצו שני הצעירים הללו? והצורה הזו, בה הם מעזים לפנות אליו ללא נטילת רשות... אלא שעז רוחם של השנים דוקא מצא חן בעיניו והוא חש כי אין הוא מצליח להתרגז עליהם באמת... אוף! כמה מרגז... "זה הוא שאמר לקרא לשניכם", הפנה המלך מבט מלא חרון אל המפקד הרומאי. "יילויס, אתה מתחיל להרגז אותי ממש היום..."

המלך חרץ את דבריו באטיות ובחמה כבושה, כשהוא אינו מסיר את עיניו הזועמות מהמפקד הרומאי המובס... מונבז הציץ בחברו בהערצה. איזה גאון! הוא הרים את ידו כמבקש לצוד את מבטו של המלך. אספסינוס שם לב לתנועה והפנה את עיניו אל עברו של מונבז. "כן?!", נבח ברגז. מונבז הצביע על נעלו של אספסינוס שהמתנה מיתמת על הקרקע... כאומר: "נסה עכשו!"

זה היה הרגע הנכון. גרעון נשם עמקות, העיף מבט אל דמותו הקורנת של רבן יוחנן בן זכאי, שעמד שלו כל העת, מקרין בטחון ורגע, כאלו יודע הוא מראש שבסוף הכל יהיה לטובה... ואז שב ופנה אל אספסינוס.

אספסינוס הזעם נטל במורת רוח, בפעם השלישית, את הנעל, הכניס בה את כף רגלו... ראה זה פלא: הרגל החליקה הפעם פנימה, כאלו נמשחה בשמן! המלך הרים עיניו בפליאה ואט אט התפשט חיוך רחב על שפתיו. הוא פנה אל רבן יוחנן בן זכאי: "צדקה עצתך, החכם היהודי! אמר לי מה בקשתיך ותעש!"

"גיוס סורחנוס, שומר המחסן שלקח עמו הבקר אל ירושלים כמות עצומה של דברי מאכל, עשה זאת כי השתפר... דומני כי ראוי לברר מי האיש שהחליט למנות אדם כמו גיוס, המחבב כל כך את פרי הגפן, לשמר על מחסן האכל וקונגי היו?"

גרעון ומונבז תלו עיניהם ברכם בצפייה דרוכה. לכלם היה ברור מה משאת נפשו האמתית של רבן יוחנן - להציל את ירושלים, כמויבן!

"תן לי יבנה וחכמיה!", אמר רבן יוחנן בן זכאי, להפתעתם העצומה של השנים. הם הביטו זה בזה בפליאה וצער. "למה? למה לא בקש רבנו על ירושלים?"

גרעון הביט בפניו המאירות של רבן יוחנן ולחש למונבז: "אולי איננו מבינים, אך ודאי הוא לי כי יודע רבנו את אשר לפנינו..." המשך יבוא

בנית משפחת גאולה

פיני: אני חושב שבפעם הבאה פשוט נקרא לפשוטרה! הילדים של השוכנים האלו, כפי שחצופים! לפיה הם הרעישו את כול כל בך? הרי יש בבנין שלנו גם אנשים כבגרים.

שרי: לדעתי, אפלו פשוטרה לא היתה עוזרת. רגע אחרי שהשוכרים היו עוזבים, השוכנים בטח שוב היו כרעישים.

פיני: אולי היה צריך להוציא נגדם צו מבית הפשוטרה...

אפא: אני חושבת שטוב לא נסינו לפעול עם השוכנים, כמו שפיתאים לזמן האלה. בתוב שלוליתיד לבוא במקום "שוכרים", יהיו "יועצים". כי אנשים ירצו לעשות רק טוב. הם פשוט יצטרכו שיידרבו אותם פיה לעשות. בואו נשכ עם השוכנים ונסביר להם יפה, 'ניעץ' להם איך נכון לנהל בבנין שיש בו קושיים הסובלים פהרעש.

צביקה: רעיון טוב! נוכל להתחיל לפעם פן הגאלה. ננסה, ויכול להיות שפאקת נצליח...

בבואו לדורנה נתקבל ר' יצחק בהתרגשות עצומה. ראש הקהל כמעט נשק את כפות רגליו. "השבוע נולד בני, והרבי ברוח קדשו בא להשתתף בשמחת ברית המילה", התמוגג מאשר. העיר כלה רעשה וגעשה. הכל באו לחזות בפני ה'צדיק'. ר' יצחק הביט בקהל ומחשבה התגנבה למוחו: "אולי באמת הועילה ברבתי? אולי יש לי זכויות בשמים?".

השבת עברה על ר' יצחק בהתרוממות רוח. הכבוד כבר לא היה לו לזרא. הוא בהחלט נהנה ממעמדו הרם. במוצאי השבת יצא מהעיר בשביעות רצון ובאמתחתו כסף רב. הוא מהר לרופשיץ ובקש להכנס אל הרבי, אלא שבפעם הראשונה נתקל בדלת סגורה. "אינד רשאי להכנס", אמר לו הגבאי ביבש. גם בימים הבאים סרב הגבאי להכניסו. עולמו של ר' יצחק חשב בעדו. "מה חטאתי?", תהה בלבו. הוא החליט להמתין ליד חדרו של הרבי ובצאת הצדיק מן החדר פנה אליו בהכנעה ושאל: "מדוע הרחקתי?". רבי נפתלי הביט בו וקרא: "הו, הנה הצדיק הגדול שיש לו זכויות בשמים! יש לי כאן כמה חולים, עקרות, קשי יום; שמא תוכל לברכם? אני מקבל יהודים פשוטים, לא צדיקים כמוך". ר' יצחק קלט מיד כי רבו יודע את מחשבות השטות שלו בהיותו בדורנה. הוא סלק את הרהורי ההבל מלבו וחזר להיות חסיד נאמן. הרבי התרצה. ר' יצחק שב לביתו, מציד בברכה חמה, וחזר להיות חסיד נאמן לרבו, היודע את מקומו האמתי.

מחכימים ונהנים

היה פעם עשיר אחד שהתנהג בענוה מעשה, פאלו אין הוא מבקש כבוד לעצמו. ידעו האנשים שאין תוכו כבוד והיו מלגלים עליו. נכנס פעם העשיר אל רבי שמחה-בונם מפשיסחה והתלונן: "הרי אמרו פי הבורח מן הכבוד, הכבוד רודף אחריו; ואני בורח זה שנים מן הכבוד, ובכל זאת אין הכבוד רודף אחריו". השיב לו רבי שמחה-בונם: "הסבה לכך היא משום שפפעם לפעם אתה מפנה את ראשך לאחור, לראות אם הכבוד אכן רודף אחרך. חושב הכבוד שאתה אומר לתפסו - והוא ממהר לברוח..."

באמצע תפלת השבת, שבה הענק לר' יצחק המקום המכבד ביותר, התפרץ האיש אל בית הכנסת. "רבי קדוש!", געה בבכי של אשר, "הבת הבריאה!". הקהל הנדהם התקשה לעכל את שארע. ההערצה לר' יצחק שברה שיאים. במוצאי השבת באו ראש הקהל ואשתו אל האורח. בהכנעה בקשו שיברכם בבן. "אנו חשוכי ילדים כבר שבע-עשרה שנים", אמרו לו. ר' יצחק מלמל ברכה בשפל קול, ומהר להמלט מן העירה כל עוד רוחו בו. בעודו פוסע בדרך היוצאת מדורנה ראה עגלה באה לקראתו. עיניו נפערו. זה היה רבו הקדוש, רבי נפתלי מרופשיץ. החסיד פרץ בבכי נסער. הוא הוציא מפיסיו את כל פתקאות הברכה ואת הכסף שקבל ומסרם לידי רבו. "את הפתקאות אקח", ענה לו רבו, "אף את הכסף קח לך ומצא חתן הגון לבתך". חלפה שנה. הגיע זמנה של בתו השניה של ר' יצחק, ושוב עמד זה לפני שקת שבורה. "סע שוב לדורנה", הורה לו הרבי. ר' יצחק התחלחל. החוזה שעבר שם עדין היתה טריה בלבו. אף הרבי הורה ור' יצחק מקים.

תעלולי כבוד

היה פעם עשיר אחד שהתנהג בענוה מעשה, פאלו אין הוא מבקש כבוד לעצמו. ידעו האנשים שאין תוכו כבוד והיו מלגלים עליו. נכנס פעם העשיר אל רבי שמחה-בונם מפשיסחה והתלונן: "הרי אמרו פי הבורח מן הכבוד, הכבוד רודף אחריו; ואני בורח זה שנים מן הכבוד, ובכל זאת אין הכבוד רודף אחריו". השיב לו רבי שמחה-בונם: "הסבה לכך היא משום שפפעם לפעם אתה מפנה את ראשך לאחור, לראות אם הכבוד אכן רודף אחרך. חושב הכבוד שאתה אומר לתפסו - והוא ממהר לברוח..."

והזמן אותו להתארח בביתנו". הכפרי מהר לעשות כדבריה. בהדרת כבוד בקש מר' יצחק לבוא בצל קורתם. ר' יצחק סבר בתחלה שהאיש מהתלבו. "אינני צדיק", דחה את הכבוד שהרעף עליו, "סתם יהודי פשוט הנני". הכפרי התרגש. האורח אינו צדיק בלבד, אלא גם ענו. אה, צדיק אמתי! לא היה מאשר ממנו כשר' יצחק גאות להתארח בביתו. בני-הזוג העניקו לאורח המפתע כבוד מלכים. במהרה פשטה השמועה בדורנה: צדיק שוהה בעירה. רבים עלו לרגל לבית הכפרי. מחאותיו של ר' יצחק לא עמדו לו. להפך, הן היו כשמן שהגבירו את להבות ההערצה. תור ארץ של מבקשי ברכה השתרך בבית. נסיונות הסרוב של ר' יצחק כשלו בלחץ ההמון. החסיד נאלץ להתנהג כאדמו"ר, לקבל 'קויטלך', לברך את הפונים אליו, ואלה השאירו על שלחנו 'פדיונות' נדיבים. שוב ושוב נסה להעמיד את תושבי דורנה על טעותם - לשוא. לבו התפלץ מצער ומכאב. "אבוי לנפשי", חשב לעצמו, "הלבישו אותי באצטלה לא לי. צדיק עשו ממני. אני מרמה את הבריות!". פתאום נשמעו זעקות ליד הבית. "הניחו לי להכנס אל הצדיק!". אל החדר התפרץ יהודי, נסער כלו: "רבי, בתי חולה אנושות, היא מפרפרת בין חיים למות. אנא רבי, הושיעה!". ר' יצחק חש שבעוד רגע יתעלף. חיה של ילדה מנחים עתה על כתפיו! וכי מה בכוחו לעשות? "שתהיה לה רפואה שלמה", אחל בשפתים רועדות.

מגלים עולם

כאן, בישראל, הפחם הנו חמר הדלק הראשי ליצור חשמל. הפחם מגיע לישראל באניות גדולות כשהוא לח, זאת כדי למנוע הוצרות אבק פחם (הפוגע באיכות הסביבה). האניות נקשרות אל מזח הפריקה בלב ים ושלושה עגורני ענק, הנצבים על המזח, פורקים את הפחם מבטן האניה אל מסוע מיוחד הנמצא על הגשר. באמצעות המסוע, מובל הפחם על גבי סרט נע, אל אתר האחסון. לפני השמוש בו, נטחן הפחם לאבקה דקה. האבקה מזרקת לדוד בתוספת אויר, נשרף ומפיק חם רב. דוד השרפה בנוי מצנורות פלדה, אשר בתוכם זורמים מים. שרפת הדלק יוצרת בחלל הדוד חם גבוה, והמים שבצנורות הופכים לקיטור. הקיטור מסובב את הטורבינה, ואת גלגל הגנרטור במהירות עצומה. התנועה הסבובית יוצרת חשמל, המעבר לשנאים גדולים ומהם אל הרשת הארצית ואל הבית שלנו.

קוראים בענין

ברכות של מי

בדחילו ורחימו נכנס ר' יצחק אל רבו, רבי נפתלי מרופשיץ, והושיט את פתק בקשת הברכה, שבו הופיעו שמות בני משפחתו. בקשה גדולה אחת השמטה ממנו: בתו הבכורה של ר' יצחק, שינדלה, הגיעה לפרקה, ואין ברשותו פרוטה להוצאות החתונה. הוא לא רצה לפנות אל הרבי בבקשות גשמיות, ועלכן לא פתב על פד דבר. הרבי עין בפתק. "בתך הגדולה, שינדל, כבר הגיעה לפרקה. מה בדבר חתנה?", שאל את ר' יצחק הנדהם. החסיד נענע בראשו בעצב. "אם-כן עשה כדברי", הורה הרבי. "ביום חמישי עזב את ביתך וסע אל עירת הקיט דורנה. עשה שם את השבת". בלב מתרוגן שב ר' יצחק לביתו. אף-על-פי שלא הבין את פשר הוראת הרבי, ידע שבה טמונה ישועתו. הימים ימי חרף משלג. דורנה (וטרה דורני, צפון רומניה), שבימי הקיץ שוקקת תיירים ונופשים, נדמתה לעירת רפאים. ר' יצחק צעד ברחובותיה, חובש שטרטומל של שבת ולובש קפטה הדורה, מניח להשגחה העליונה להנחות את צעדיו. אשה מקומית הביטה מבعد לחלון והבחינה בהלך הפוסע מול ביתה. "ראה", קראה בהתרגשות לבעלה, "צדיק בא לעירה. מהר

דמות מהפרשה

פרנה מוכר הסוסים

מדי יום ביומו מגיעות לכאן משלחות מכל העולם, לקנות סוסים למלכים ומושלמים מכל רחבי תבל. ואני, הסוחר הגדול ביותר בכל שוק הסוסים באלקסנדריה, מרויח סכומים נאים מאוד! כמה סוסים הם קונים? זה תלוי בעקר כמה כסף יש למלך. מלכים עשירים רוכשים גם חמש-מאות סוסים בפעם אחת! לסוסים המצריים המגדלים יש שם טוב בכל העולם. הם אף פעם לא אכזבו. חוץ מאותה פעם שהם טבעו יחד עם הרוכבים שלהם בים-סוף, אבל זה כבר לא היה באשמתי... רק ממדינה אחת לא הגיעו אלי משלחות. והיא דוקא קרובה מאוד: ממלכת יהודה הסמוכה, שבירתה ירושלים. "המלך שלהם לא משתמש בסוסים?", שאלתי פעם איזה מצרי שהלך לבקר בבית-המקדש, ולמרבה ההפתעה גם חזר. לא כמו הרבה אחרים שנשארו שם והתגירו... "המלך יאשיהו שומר על התורה", ספר לי התיר המצרי. "בתורה נאמר שאסור למלך להרבות לו סוסים כמנהג המלכים, כדי שלא יגרם ליהודים לחזר למצרים, שהיא מרכז מסחר הסוסים! ובאמת, בארות המלך יאשיהו יש רק מעט סוסים, כפי הצרך של מרכבתו..."